

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GIMNAZIJAH - REDNI POSTOPEK**

1. člen

V Zakonu o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo) se v 1. členu za besedo »gimnazijah« doda besedilo »(v nadaljnjem besedilu: gimnazija)«.

Drugi odstavek se črta.

2. člen

V 2. členu se v napovednem stavku besedilo »Splošna in strokovna gimnazija (v nadaljnjem besedilu: gimnazija)« nadomesti z besedo »Gimnazija«.

Za trinajsto alinejo se dodata novi štirinajsta in petnajsta alineja, ki se glasita:

- »- izobražuje za trajnostni razvoj, inovativnost in ustvarjalnost,
- spodbuja vseživljenjsko učenje, načrtovanje in vodenje kariere«.

3. člen

V 4. členu se v prvem odstavku za besedo »zakonom« doda vejica, besedilo »o maturi« pa se nadomesti z besedilom »ki ureja maturo«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Podrobnejše določbe o izvajanju mednarodne mature določi minister.«.

4. člen

7. člen se črta.

5. člen

V 9. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Tuji državljani se lahko izobražujejo v gimnazijah pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije, kadar se izobražujejo po načelu vzajemnosti ali če so sami ali vsaj eden od staršev ali skrbnikov dijaka ob vpisu rezidenti Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino.«.

Peti odstavek se črta.

6. člen

Za 9. členom se doda novi 9.a člen, ki se glasi:

**»9.a člen
(ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti)**

Šola zagotavlja kakovost vzgojno-izobraževalnega dela po načelih celovitega sistema vodenja kakovosti, ki upošteva tudi skupni evropski okvir zagotavljanja kakovosti. Kazalnike kakovosti gimnazijskega izobraževanja določijo pristojni strokovni svet.

Ravnatelj šole enkrat letno poroča svetu šole o zagotavljanju kakovosti. Šola vsako leto objavi poročilo o zagotavljanju kakovosti na svoji spletni strani.

Javni zavod, pristojen za razvoj gimnazijskega izobraževanja, ugotavlja kakovost izobraževanja na podlagi podatkov šol in drugih analitičnih podatkov.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko kakovost izobraževanja ugotavlja tudi skupina neodvisnih strokovnjakov, ki jo imenuje minister.«.

7. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen (dijaki s posebnimi potrebami)

Dijaku s posebnimi potrebami se prilagodi izvajanje gimnazijskega izobraževalnega programa v skladu z odločbo o usmeritvi, izdani na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.«.

8. člen

Za 10. členom se dodata nova 10.a in 10.b člen, ki se glasita:

»10.a člen (nadarjeni dijaki)

Nadarjeni dijaki so dijaki, ki izkazujejo visoko nadpovprečne sposobnosti mišljenja ali izjemne dosežke na posameznih učnih področjih, v umetnosti ali športu.

Izobraževanje dijakov iz prejšnjega odstavka se izvaja v skladu s tem zakonom tako, da se jim lahko prilagodi metode in oblike dela oziroma se jim ponudi druge zahtevnejše vsebine namesto predpisanih..

10.b člen (tečaj slovenščine)

Za dijake, katerih materni jezik ni slovenski ali niso končali osnovnošolskega izobraževanja v Republiki Sloveniji, in niso uspešno opravili preizkusa znanja slovenščine po Skupnem evropskem jezikovnem okviru na ravni A2, šola ob prvi vključitvi v gimnazijsko izobraževanje, ob začetku šolskega leta organizira obvezni intenzivni tečaj slovenščine po ustreznem javno veljavnem programu.

Za dijake iz prejšnjega odstavka, ki so po zaključenem tečaju uspešno opravili preizkus znanja slovenščine po Skupnem jezikovnem okviru na ravni A2 in želijo dodatno pomoč, šola organizira dodatne ure slovenščine. Za dijake, ki niso uspešno opravili preizkusa znanja slovenščine, šola organizira dodatne ure slovenščine, ki so zanje obvezne.

Dijaki iz prvega odstavka tega člena, ki ob zaključku šolskega leta ne dosegajo znanja, potrebnega za pozitivno oceno in niso v zaključnem letniku, so lahko prvo leto izobraževanja neocenjeni iz predmeta slovenščina in napredujejo v naslednji letnik. O tem odloči ravnatelj na predlog oddelčnega učiteljskega zbora.«.

9. člen

V 11. členu se v drugem odstavku druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»- preizkus znanja, nadarjenosti ali športni dosežki, lahko pa tudi starost, če je to bistveno za uspešno izobraževanje.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»V izobraževalni program umetniške gimnazije glasbene smeri in plesne smeri se lahko vzporedno izobražuje učenec, ki ni zaključil osnovnošolskega izobraževanja in je opravil predpisan preizkus znanja in nadarjenosti.«.

10. člen

Za 11. členom se doda nov 11.a člen, ki se glasi:

»11.a člen (preizkus znanja in nadarjenosti)

Kdor se želi vpisati v izobraževalni program, ki kot vpisni pogoj določa opravljen preizkus znanja ali nadarjenosti, opravlja preizkus na šoli, v katero se želi vpisati. Potrdilo o opravljenem preizkusu znanja in nadarjenosti velja eno šolsko leto na šoli, na kateri je kandidat opravljal preizkus.«.

11. člen

V 15. členu se v četrtem odstavku za besedo »sprejme« doda vejica, besedilo »ne glede na merila iz prejšnjega odstavka« pa se nadomesti z besedilom »če izpolnjuje vse predpisane pogoje in v skladu s predpisanimi merili dosega najmanj 90 odstotkov točk, potrebnih za vpis.«.

12. člen

Besedilo 17. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Kdor se vpiše v šolo, da bi se redno izobraževal po izobraževalnem programu gimnazije, pridobi status dijaka.

Trajanje statusa dijaka lahko presega trajanje izobraževanja iz 5. člena tega zakona največ eno šolsko leto, in sicer zaradi ponavljanja letnika ali prestopa v isti letnik drugega izobraževalnega programa.

Ne glede na prejšnji odstavek se dijaku s posebnimi potrebami, dijaku, ki se vzporedno izobražuje, perspektivnemu in vrhunskemu športniku, dijaku zaradi starševstva, bolezni ali izjemnih družinskih oziroma socialnih okoliščin (v nadaljnjem besedilu: dijak s posebnimi pravicami), trajanje statusa podaljša še za največ dve šolski leti.

V skupni obseg trajanja izobraževanja se poleg rednega izobraževanja po tem zakonu upošteva tudi redno izobraževanje po zakonu, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.

V programu maturitetni tečaj se dijak lahko redno izobražuje, če še ni izčrpal pravice iz prejšnjega odstavka, vendar največ eno leto.

Kdor je že zaključil izobraževanje po izobraževalnem programu za pridobitev splošne izobrazbe, se nima pravice redno izobraževati po drugem izobraževalnem programu z istim vpisnim pogojem, določenim v tem zakonu ali zakonu, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.«.

13. člen

Za 17. členom se doda nov 17.a člen, ki se glasi:

»17.a člen (pravice in dolžnosti dijaka)

Dijak ima pravico in dolžnost prisostvovati pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole v skladu z vzgojno-izobraževalnim programom ter druge pravice in dolžnosti, določene z zakonom.

Če dijak ne more prisostvovati pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole, starši oziroma skrbnik dijaka oziroma polnoletni dijak obvestijo šolo o dijakovi odsotnosti najpozneje v treh delovnih dneh od prvega dne odsotnosti. Če tega ne storijo, šola o odsotnosti mladoletnega dijaka obvesti starše oziroma skrbnika dijaka naslednji dan. Šola odloči o upravičenosti odsotnosti dijaka na podlagi ustreznega opravičila o odsotnosti najpozneje v treh delovnih dneh po prejemu opravičila.

Šola lahko dijaku ustno prepove prisotnost pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole, če s svojim ravnanjem ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih. Prepoved lahko traja največ do konca pouka oziroma drugih oblik izobraževalnega dela šole tistega dne. Ne glede na prejšnji stavek šola lahko dijaku prepove prisotnost največ do zaključka postopka vzgojnega ukrepanja zaradi kršitev, za katere se dijaka lahko izključi iz šole.

Šola lahko zaseže predmete, s katerimi dijak ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih.«.

14. člen

Besedilo 18. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak se po tem zakonu lahko vzporedno izobražuje v delu programa umetniške gimnazije glasbene smeri in plesne smeri.

Dijak iz prejšnjega odstavka ima status v času trajanja izobraževanja po izobraževalnem programu po katerem opravlja vse obveznosti v skladu s 17. členom.

Šoli, v katerih se dijak izobražuje, se dogovorita o načinu izpolnjevanja njegovih obveznosti v posameznih programih.

Za dijaka, ki se je vpisal v program gimnazije v skladu s tretjim odstavkom 11. člena tega zakona, je pogoj za zaključek izobraževanja po tem programu, predhodno končana osnovna šola.«.

15. člen

Besedilo 20. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak, ki do konca šolskega leta ni opravil obveznosti iz izobraževalnega programa za šolsko leto, lahko enkrat ponavlja, če pred tem še ni ponavljal v kateremkoli programu gimnazijskega izobraževanja ali nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja.

Ne glede na prejšnji odstavek dijak ne more ponavljati, če je pred tem prestopil v drug izobraževalni program in ob prestopu ni napredoval v višji letnik.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko dijak s posebnimi pravicami večkrat ponavlja, pod pogoji, določenimi v 17. členu in drugem odstavku 18. člena tega zakona.

Ne glede na prejšnji odstavek dijak, ki do konca šolskega leta ne opravi obveznosti iz maturitetnega tečaja, tega ne more ponavljati.

Dijak, ki ni opravil vseh obveznosti zaključnega letnika iz izobraževalnega programa, in dijaki s posebnimi pravicami tega zakona lahko opravita manjkajoče obveznosti tudi z izpiti ali na drug način.

Dijak lahko ponavlja letnik na drugi šoli, če je šola, na kateri se je izobraževal, prenehala izvajati izobraževalni program, po katerem se je izobraževal.

Dijak, ki ni opravil obveznosti iz izobraževalnega programa, ki se je prenehal izvajati, lahko ponavlja v izobraževalnem programu, ki ga je nadomestil.«.

16. člen

Besedilo 21. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak s posebnimi pravicami, ki ni izpolnil obveznosti iz izobraževalnega programa, lahko napreduje v naslednji letnik. Šola mu določi rok, do katerega mora izpolniti manjkajoče obveznosti za napredovanje v naslednji letnik. Če teh obveznosti v določenem roku ne izpolni, nima pravice nadaljevati rednega izobraževanja v tem letniku.«.

17. člen

Besedilo 22. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Status dijaka preneha:

- za dijaka zaključnega letnika 30 dni po izteku šolskega leta, razen če se odpove temu statusu pred iztekom tega roka,
- z iztekom trajanja statusa dijaka v skladu s 17. členom tega zakona,
- z iztekom roka iz 21. člena tega zakona,
- če se izpiše,
- če je bil izključen.«.

18. člen

23. člen se črta.

19. člen

24. člen se spremeni tako, da se glasi:

»24. člen (končanje izobraževanja)

Dijaku, ki je prekinil izobraževanje, šola, v katero se želi vpisati, določi obveznosti za nadaljevanje izobraževanja, če se je izobraževalni program bistveno spremenil.

Pri določanju obveznosti iz prejšnjega odstavka upošteva predhodno pridobljeno znanje dijaka, ki se dokazuje z javno listino ali drugim dokazilom, z izpitom oziroma na drug način.

Izobraževanje po izobraževalnem programu, ki se je prenehal izvajati, preneha dve leti po tem, ko je zadnja generacija dijakov v rednem izobraževanju obiskovala zaključni letnik tega izobraževalnega programa.«.

20. člen

Besedilo 25. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak ima pravico enkrat prestopiti v drug izobraževalni program, večkrat pa le, če ob prestopu napreduje v višji letnik.

Ne glede na prejšnji odstavek, dijak, ki je že enkrat ponavljal, in dijak s posebnimi pravicami, ki je izčrpal pravico do večkratnega ponavljanja v skladu z 20. členom tega zakona, nima pravice prestopiti v drug izobraževalni program, če ob prestopu ne napreduje v višji letnik.

Šola, ki izvaja izobraževalni program, v katerega želi dijak prestopiti, določi obveznosti za nadaljevanje izobraževanja po izobraževalnem programu, po katerem se želi izobraževati in roke za izpolnitev obveznosti. Pri določanju obveznosti se upošteva predhodno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z javno listino, izpitom oziroma na drug način.«.

21. člen

26. člen se črta.

22. člen

27. člen se spremeni tako, da se glasi:

»27. člen (vzgojno delovanje)

Šola s pravili uredi način uresničevanja vzgojno-izobraževalnih ciljev v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

Šola zaradi neizpolnjevanja obveznosti oziroma kršitev dolžnosti dijaka vzgojno ukrepa.

Dijaka se lahko izključi iz šole zaradi naslednjih kršitev:

- ogrožanja svojega življenja ali zdravja oziroma življenja ali zdravja drugih, ki ima ali bi lahko imelo za posledico težjo telesno poškodbo oziroma težje duševne motnje ali posedovanja predmetov oziroma sredstev, ki ogrožajo varnost, življenje in zdravje ljudi ali varnost premoženja,
- namernega uničenja šolskega ali drugega premoženja oziroma uničenja ali ponarejanja šolske dokumentacije,
- drugih kršitev, ki imajo znake kaznivega dejanja,
- prisotnosti pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela pod vplivom alkohola ali prepovedanih drog oziroma uživanje alkohola ali prepovedanih drog,
- posedovanja, ponujanja ali prodajanja alkohola oziroma prepovedanih drog v šolskem prostoru,
- neopravičene odsotnosti od pouka in drugih oblik izobraževalnega dela, ki znaša 35 ur v šolskem letu.

Izključitev iz šole praviloma traja do konca šolskega leta, lahko pa največ še naslednje šolsko leto.

Izključitev iz šole se lahko izreče pogojno, tako da se njena izvršitev odloži največ za eno leto. Pogojna izključitev se lahko prekliče, če dijak v pogojnem obdobju stori enako ali drugo kršitev iz tretjega odstavka tega člena.

Postopek vzgojnega ukrepanja zaradi kršitev iz tretjega odstavka tega člena šola uvede v šolskem letu, v katerem je bila kršitev storjena, in sicer najpozneje v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil. Za kršitev, ki ima znake kaznivega dejanja, se lahko postopek uvede kadar koli v času izobraževanja dijaka, in sicer v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil.

V postopku iz prejšnjega odstavka se upoštevajo vsa dejstva in okoliščine, pomembne za odločitev. Če kršitev stori mladoletni dijak, v postopku sodelujejo starši oziroma skrbnik dijaka. Če s starši oziroma skrbnikom mladoletnega dijaka ni bilo mogoče vzpostaviti stika, ali če so sodelovanje odklonili, se lahko postopek nadaljuje brez njihove prisotnosti. Na željo dijaka v postopku sodeluje strokovni delavec šole.«.

23. člen

Besedilo 29. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Djak ima pravico bivanja v dijaškem domu. Dijaški dom in dijak skleneta nastanitveno pogodbo.

Za bivanje v dijaškem domu se plačuje oskrbnina. Način oblikovanja izhodiščne cene, njeno višino in pravila glede obračunavanja oskrbnine določi minister. Pogoji bivanja v dijaškem domu in način plačevanja oskrbnine ter pravice in dolžnosti drugih oseb, ki bivajo v dijaškem domu, se uredijo v internem aktu dijaškega doma.

Postopek razpisa za vpis in sprejema v dijaški dom določi minister. Pri izbiri kandidatov za vpis v dijaški dom se upošteva oddaljenost šole od kraja bivanja, oddaljenost šole od dijaškega doma, istočasno bivanje sorojenca v dijaškem domu in prilagojenost dijaškega doma izobraževalnemu programu, po katerem se kandidat izobražuje.

Djak se mora izseliti iz dijaškega doma najkasneje naslednji dan po prenehanju statusa dijaka oziroma najkasneje naslednji dan po izvršljivosti sklepa o izključitvi iz dijaškega doma, razen v primeru mladoletnega dijaka, ki se ga iz dijaškega doma ne sme izseliti, dokler ga starši oziroma njegovi skrbniki ali druge pooblaščen osebe ne prevzamejo.

Dijaški dom mora upoštevati dijakovo zasebnost. V sobo dijaka lahko vstopajo strokovni delavci, drugi zaposleni pa le, če je to potrebno za izvajanje njihovih nalog, obiskovalci pa le z vednostjo vzgojitelja in z dovoljenjem dijaka.

Za dijaške domove se smiselno uporabljajo druge določbe tega zakona, če ta zakon ne določa drugače.«.

24. člen

30. člen se spremeni tako, da se glasi:

»30. člen (izredno izobraževanje)

Gimnazijsko izobraževanje se lahko izvaja tudi kot izredno izobraževanje.

Kdor se izredno izobražuje je udeleženec izrednega izobraževanja in plačuje stroške izrednega izobraževanja.

Izvajanje gimnazijskih izobraževalnih programov se udeležencem izrednega izobraževanja prilagodi v skladu z navodili ministra, pri čemer se upošteva predhodno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z javno listino, oziroma neformalno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z izpitom oziroma na drug način.

V izrednem izobraževanju se ne uporabljajo določbe 10., 17., 17.a, 18., 19., 20., 21., 22., 23., 25., 27., 29., 31., 32., 33., 34. in 36. člena tega zakona.«.

25. člen

Besedilo 36. člena se spremeni, tako da se glasi:

»Šola dijaku, ki se vzporedno izobražuje in dijaku zaradi daljših ali pogostih odsotnosti iz zdravstvenih razlogov prilagodi opravljanje obveznosti.

Šola lahko nadarjenemu dijaku, dijaku perspektivnemu športniku, dijaku vrhunskemu športniku, dijaku, ki se pripravlja na mednarodna tekmovanja v znanju ali na druge mednarodne izobraževalne in kulturne prireditve ter izmenjave, v primeru drugih športnih in kulturnih dejavnosti, prihoda iz tuje države in v drugih utemeljenih primerih prilagodi opravljanje obveznosti.

Dijaku s posebnimi potrebami se poleg prilagoditev, določenih z odločbo o usmeritvi, lahko še dodatno prilagodi opravljanje obveznosti.

Prilagoditve opravljanja obveznosti za dijake iz prejšnjih odstavkov šola uredi z osebnim izobraževalnim načrtom, s katerim se prilagodi izvedba pouka in druge pravice ter obveznosti dijaka in šole v sodelovanju z dijakom in starši oziroma skrbnikom dijaka.

Za dijaka, ki se vzporedno izobražuje, šoli z osebnim izobraževalnim načrtom določita tudi obseg izobraževalnega dela na posamezni šoli za posamezno šolsko leto.

Podrobnejša pravila o načinu prilagoditve opravljanja obveznosti iz izobraževalnega programa določi minister.«.

26. člen

V 37. členu se dodata dva nova odstavka, ki se glasita:

»Pri ocenjevanju znanja dijaka se upošteva tudi njegovo predhodno pridobljeno znanje.

Minister podrobneje uredi način in postopek potrjevanja neformalno pridobljenega znanja.«.

27. člen

Besedilo 41.a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Kandidat za vpis v šolo oziroma dijak (v nadaljnjem besedilu: dijak) lahko poda vlogo za uveljavitev pravic v zvezi z izobraževanjem, določenih s tem zakonom, zahtevo za varstvo teh pravic, če meni, da so kršene oziroma pritožbo zoper sklep, s katerim je bilo odločeno o pravici oziroma obveznosti dijaka v zvezi z izobraževanjem (v nadaljnjem besedilu: vloga) v rokih in na način, določen s tem zakonom.

Če dijak meni, da odločitve v zvezi uveljavitvijo oziroma varstvom pravic iz prejšnjega odstavka niso skladne z zakonom, lahko da pobudo za uvedbo inšpekcijskega postopka.

Vlogo oziroma pobudo iz prejšnjih odstavkov lahko podajo tudi starši oziroma skrbnik dijaka (v nadaljnjem besedilu: starši).«.

28. člen

Besedilo 41.b člena se spremeni tako, da se glasi:

»O vlogi dijaka odloča ravnatelj, če s tem zakonom ni določeno drugače.

O pritožbi zoper sklep o zavrnitvi vpisa v šolo, izključitvi iz šole in o prenehanju statusa dijaka iz drugih razlogov, odloča svet šole, o pritožbi zoper druge odločitve ravnatelja pa komisija za varstvo pravic.

Svet šole odloča s tajnim glasovanjem z večino glasov vseh članov, komisija za varstvo pravic pa javno z večino glasov vseh članov.«.

29. člen

V naslovu in besedilu 41.c člena se besedilo »pritožbena komisija« nadomesti z besedilom »komisija za varstvo pravic«.

V prvem odstavku se črta beseda »strokovni«.

30. člen

Besedilo 41.č člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak lahko v treh delovnih dneh po prejemu letnega spričevala oziroma obvestila o uspehu poda ugovor zoper oceno. Ravnatelj v treh delovnih dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo, ki najpozneje v treh delovnih dneh po imenovanju določi novo oceno na podlagi dokumentacije oziroma ponovno oceni znanje dijaka. V komisijo imenuje vsaj enega strokovnega delavca, ki ni zaposlen v tej šoli.

Če se komisija odloči, da mora dijak ponovno opravljati izpit, se dijaka o datumu ponovne ocenitve obvesti najmanj en delovni dan pred izpitom.

Odločitev komisije je dokončna.

V postopku odločanja o vlogi je pristojni organ dolžan:

- dijaku pomagati, da čim lažje in hitreje uveljavi svojo pravico,
- uporabiti tisti ukrep, ki je za dijaka ugodnejši, če se z njim doseže zakonit namen,
- skrbeti za to, da dijakovo nepoznavanje predpisov ni v škodo pravic, ki mu gredo po zakonu,
- ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravično odločanje,
- preden odloči, dati možnost dijaku, staršem oziroma skrbniku, da se izjavijo o vseh dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev,
- obravnavati vlogo, ki je bila iz utemeljenih razlogov (npr. bolezni, izjemne socialne in družinske okoliščine in drugi nepredvidljivi razlogi, ki so neposredno vplivali na zamudo roka) podana po izteku predpisanega roka,
- postopek voditi hitro, v rokih, ki omogočajo dijaku uresničevanje njegovih pravic in obveznosti v zvezi izobraževanjem,
- kadarkoli popraviti očitne računske in druge napake v zvezi z uresničevanjem pravic dijaka v šolski dokumentaciji oziroma v izdanih sklepih ali šolskih listinah.

Pristojni organ o odločitvi izda pisni sklep, ki vsebuje izrek odločitve, obrazložitev odločitve in pravni pouk.

Vloga, ki je podana prepozno iz neutemeljenih razlogov ali jo je podala nepooblaščen oseba, se zavrne. Če šola ni pristojna za odločanje o vlogi, jo odstopi pristojnemu organu.

Sklep postane dokončen z iztekom pritožbenega roka, če pritožba ni podana. Če je bila pritožba podana, postane sklep pritožbenega organa dokončen z njegovo vročitvijo.

Sklep je izvršljiv z dnem dokončnosti.

Zoper odločitev sveta šole je možno sprožiti upravni spor.«.

31. člen

Besedilo 41.d člena se spremeni tako, da se glasi:

»Vlogo lahko poda dijak na zapisnik v šoli oziroma jo pošljejo po pošti ali po elektronskih sredstvih komuniciranja.

Zahtevo za varstvo pravic oziroma pritožbo zoper sklep lahko dijak poda v osmih dneh od dneva seznanitve z odločitvijo oziroma od prejema sklepa, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

O vlogi odloči pristojni organ šole v tridesetih dneh po prejemu, razen če je s tem zakonom oziroma s podzakonskim predpisom določen drug rok.

Roki, ki se v skladu s tem zakonom določajo s podzakonskim predpisom, morajo biti določeni tako, da zagotavljajo nemoteno uresničevanje pravic in obveznosti dijaka v izobraževalnem procesu.

Ravnatelj je dolžan pritožbo in druge podatke, potrebne za odločanje, čim prej izročiti pristojnemu pritožbenemu organu.

V postopku odločanja o vlogi je pristojni organ dolžan:

- dijaku pomagati, da čim lažje in hitreje uveljavi svojo pravico,

- uporabiti tisti ukrep, ki je za dijaka ugodnejši, če se z njim doseže zakonit namen,
- skrbeti za to, da dijakovo nepoznavanje predpisov ni v škodo pravic, ki mu gredo po zakonu,
- ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravično odločanje,
- preden odloči, dati možnost dijaku, staršem oziroma skrbniku, da se izjavijo o vseh dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev,
- obravnavati vlogo, ki je bila iz utemeljenih razlogov (npr. bolezen, izjemne socialne in družinske okoliščine in drugi nepredvidljivi razlogi, ki so neposredno vplivali na zamudo roka) podana po izteku predpisanega roka,
- postopek voditi hitro, v rokih, ki omogočajo dijaku uresničevanje njegovih pravic in obveznosti v zvezi izobraževanjem,
- kadarkoli popraviti očitne računske in druge napake v zvezi z uresničevanjem pravic dijaka v šolski dokumentaciji oziroma v izdanih sklepih ali šolskih listinah.

Pristojni organ o odločitvi izda pisni sklep, ki vsebuje izrek odločitve, obrazložitev odločitve in pravni pouk.

Vloga, ki je podana prepozno iz neutemeljenih razlogov ali jo je podala nepooblaščenca oseba, se zavrže. Če šola ni pristojna za odločanje o vlogi, jo odstopi pristojnemu organu.

Sklep postane dokončen z iztekom pritožbenega roka, če pritožba ni podana. Če je bila pritožba podana, postane sklep pritožbenega organa dokončen z njegovo vročitvijo.

Sklep je izvršljiv z dnem dokončnosti.

Zoper odločitev sveta šole je možno sprožiti upravni spor.«.

32. člen

Za 41.d členom se doda nov 41.e člen, ki se glasi:

»41.e člen (vročanje)

Sklepe oziroma druge listine, ki jih šola izdaja dijaku na podlagi tega zakona, se vroča v šoli osebno dijaku ali staršem.

Če sklepa ni možno vročiti na način, določen v prejšnjem odstavku, se ga pošlje po pošti na naslov dijaka ali njegovih staršev s poštno pošiljko za osebno vročitev.

Če vročanje drugih listin, izdanih na podlagi tega zakona, ni možno izvesti na način, določen v prvem odstavku tega člena, se te pošljejo po pošti na naslov dijaka ali njegovih staršev priporočeno po pošti.«.

33. člen

V 42. členu se v tretjem odstavku za besedo »datum« črta vejica in doda besedilo »rojstva, enotna matična številka občana.«.

34. člen

V 43. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:
 »Za ugotavljanje pravice do vpisa v srednješolsko izobraževanje, določene v 17. členu tega zakona, šola pridobi oziroma preveri podatke o predhodnem izobraževanju iz centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja, evidenčnega in analitskega informacijskega sistema visokega šolstva v Republiki Sloveniji, evidenc Državnega izpitnega centra o kandidatih, ki opravljajo splošno in poklicno maturo ter zaključni izpit in iz drugih uradnih evidenc.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji.

35. člen

Besedilo 46.a člena se spremeni tako, da se glasi:

- »Z globo od 400 do 5000 evrov se kaznuje za prekršek šola in s 100 do 500 evrov odgovorna oseba šole, če:
- ne upošteva soglasja ministra o obsegu vpisa (13. člen tega zakona),
 - ne upošteva vpisnih pogojev, meril in vpisnega postopka, določenega v skladu z zakonom (11., 12., 13., 14., 15., 17. in 29. člen tega zakona),
 - podaljša status dijaka v nasprotju z zakonom (17. člen tega zakona),
 - izključi dijaka iz šole brez utemeljenega razloga (27. člen tega zakona),
 - ne izda predpisane šolske javne listine o uspehu na predpisan način in predpisanem roku (41. člen tega zakona),
 - ne pripravi oziroma ne izvaja osebnega izobraževalnega načrta za dijaka v skladu z zakonom (36. člen tega zakona).

Z globo 400 evrov se kaznuje za prekršek šola in s 100 evri odgovorna oseba šole, če dijakov ne seznanijo z dokumenti in podatki v zvezi z organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega dela oziroma v zvezi z uresničevanjem pravic in obveznosti dijakov (35. člen tega zakona).

Za prekrške, določene v drugi, peti in šesti alineji prvega odstavka tega člena, se lahko v hitrem postopku izreče globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v prejšnjih odstavkih tega člena.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

36. člen

(nadaljevanje postopkov po uveljavitvi zakona)

V postopkih uresničevanja in varstva pravic dijakov v zvezi z vzgojnim ukrepanjem, ki so se začeli pred uporabo tega zakona, se uporabljajo predpisi, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona, razen če so v nasprotju s tem zakonom.

37. člen

(uskladitev internih aktov)

Interni akti šole se uskladijo s tem zakonom do začetka uporabe tega zakona.

38. člen

(uskladitev podzakonskih predpisov)

Podzakonski predpisi iz 4., 15., 16., 29. in 42. člena zakona se uskladijo s tem zakonom do objave razpisa za vpis v srednješolsko izobraževanje za šolsko leto 2018/2019.

Podzakonski predpisi iz 36. in 37. člena zakona se uskladijo s tem zakonom v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

Podzakonski akt iz prvega odstavka 6. člena tega zakona izda pristojni strokovni svet v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

39. člen

(uveljavljanje pravic iz statusa)

Dijak, ki je bil vpisan v izobraževalni program srednješolskega izobraževanja v šolskem letu 2017/2018 in nadaljuje izobraževanje v šolskem letu 2018/2019 v statusu dijaka, ima pravico dokončati izobraževanje pod pogoji, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona, pri čemer nima pravice do ponavljanja oziroma prestopanja, če je iz teh razlogov že podaljšal izobraževanje v statusu dijaka do začetka uporabe tega zakona.

Kdor se vpiše v izobraževalni program srednješolskega izobraževanja po začetku uporabe tega zakona in je že bil vpisan v obdobju do šolskega leta 2017/2018, si ponovno pridobi status dijaka v skladu s tem zakonom.

40. člen

(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2018, razen določb 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 20., 23. in 30. člena tega zakona, ki se začnejo

uporabljati z uveljavitvijo tega zakona in določbe 34. člena tega zakona, ki se začne uporabljati z objavo razpisa za vpis v šolsko leto 2018/2019.

OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (sprememba 1. člena)

Z dopolnitvijo 1. člena se skupni imenovalac za splošne in strokovne gimnazije premika iz 2. člena v 1. člen.

K 2. členu (dopolnitev 2. člena)

Predlagana dopolnitev ciljev gimnazijskega izobraževanja pomeni uskladitev z evropskimi smernicami in strateškimi dokumenti Republike Slovenije, ki so usmerjeni v razvoj konkurenčnega, dinamičnega gospodarstva. Predlog dopolnjuje 2. člen zakona tako, da se pri ciljnih gimnazijskega izobraževanja bolj poudarijo vsebine, ki temeljijo na trajnostnem razvoju, inovativnosti, ustvarjalnosti mladih ter usposabljanju za vseživljenjsko učenje. Novi cilji odpirajo možnost za avtonomen pristop šole k bolj ustvarjalnem in inovativnem pristopu k podajanju učnih vsebin.

K 3. členu (dopolnitev 4. člena)

Predlagana dopolnitev z novim odstavkom daje podlago za izdajo podzakonskega predpisa, s katerim minister uredi pogoje in način izvajanja mednarodne mature, ki je do sedaj ni bilo.

K 4. členu (črtanje 7. člena)

7. člen se črta, ker je določilo že opredeljeno v 7. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16 in 49/16 – popr.)

K 5. členu (sprememba 9. člena)

S spremembo 9. člena je besedilo bolj jasno zapisano v tistem delu, ki določa izobraževanje državljanov Republike Slovenije in državljanov drugih držav članic Evropske unije oziroma tujcev pod enakimi pogoji. Z dopolnitvijo se tudi na zakonski ravni uveljavlja praksa, da se tujci, ki so davčni zavezanci ali pa so davčni zavezanci njihovi starši, izobražujejo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije ali državljani držav članic EU. Tuji državljani se lahko izobražujejo v gimnazijah v Republiki Sloveniji pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije, kadar se izobražujejo po načelu vzajemnosti, sicer plačajo stroške izobraževanja.

K 6. členu (dodan nov 9.a člen)

V novem 9.a členu se določa ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti in se postavlja okvir za celovit sistem vodenja kakovosti v šoli, ki se v večini šol razvija skozi procese samoevalvacije z elementi zunanje evalvacije. S samoevalvacijo šole spremljajo določene dejavnike, ki jih potem interpretirajo, načrtujejo izboljšave, izvajajo izboljšave in ponovno vrednotijo oziroma evalvirajo svoje delo. Načrtovanje prihodnosti izhaja iz informacij, ki jih šole pridobivajo v procesu zagotavljanja kakovosti. Ravnatelj je odgovoren za kakovostno delo šole in mora svetu šole vsaj enkrat letno poročati o kakovosti ter poročilo objaviti na spletnih straneh šole. Opredeljena je tudi pristojnost javnega zavoda, ustanovljenega za razvoj gimnazijskega izobraževanja.

K 7. členu (sprememba 10. člena)

V spremenjenem 10. členu se opredeli, da se dijaku s posebnimi potrebami prilagodi način izvajanja gimnazijskega programa. Prilagoditve, ki jih šola zagotavlja dijaku, so odvisne od določil njegove odločbe o usmeritvi. Dijak je glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje lahko upravičen do dodatne strokovne oziroma fizične pomoči, različnih pripomočkov in opreme, prilagoditev organizacije pouka, načina preverjanja in ocenjevanja znanja ter zmanjšanja števila dijakov v oddelku glede na predpisane normative. Sama opredelitev dijakov s posebnimi potrebami je določena z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

K 8. členu (dodana dva nova člena 10.a in 10.b člen)

Z novim 10.a členom se opredeli, kdo so nadarjeni dijaki, ker do sedaj niso bili posebej opredeljeni.

V določbi novega 10.b člena se ureja možnost učenja slovenščine za dijake, katerih materni jezik ni slovenščina ali niso končali osnovnošolskega izobraževanja v Sloveniji. Za njihovo uspešno vključitev v vzgojno-izobraževalni sistem je treba na zakonski ravni urediti pomoč pri učenju slovenščine, s čimer se omogoči uspešnejše vključevanje v gimnazijsko izobraževanje. Za te dijake sta vključitev v tečaj slovenščine in preizkus znanja slovenščine po skupnem evropskem jezikovnem okviru na ravni A2 obvezna.

K 9. členu (dopolnitev 11. člena)

V 11. členu so dopolnjeni vpisni pogoji za vpis v umetniško gimnazijo, in sicer s preizkusom znanja oziroma starostjo kandidata.

V novem tretjem odstavku pa se daje možnost vpisa učencu osnovne šole v izobraževalni program Umetniška gimnazija glasbene ali plesne smeri.

S tem se omogoča vpis izjemno glasbeno in plesno nadarjenim učencem osnovne šole izobraževanje v posebnem delu izobraževalnega programa Umetniška gimnazija, glasbene in plesne smer, še pred zaključkom osnovne šole. Učenci se bodo lahko na podlagi opravljenega preizkusa znanja in nadarjenosti vpisali v izobraževalni program in opravljali samo strokovne predmete izobraževalnega programa.

K 10. členu (dodan nov 11.a člen)

Nov 11.a člen določa, da kdor se želi vpisati v izobraževalni program, ki kot vpisni pogoj določa opravljen preizkus znanja ali nadarjenosti, opravlja preizkus na šoli, v katero se želi vpisati. Potrdilo o opravljenem preizkusu znanja in nadarjenosti velja eno šolsko leto na šoli, na kateri je kandidat opravljal preizkus. Potrdilo o opravljenem preizkusu velja eno šolsko leto.

K 11. členu (sprememba 15. člena)

Predlog spremembe četrtega odstavka 15. člena posega v dosedanje ureditev, ki določa, da je kandidat s posebnimi potrebami, ki se vključuje v izobraževanje v skladu z odločbo o usmeritvi, sprejet na gimnazijo z omejitvijo vpisa ne glede na siceršnja merila za izbiro v primeru omejitve vpisa. Z novo rešitvijo bi kandidat s posebnimi potrebami še vedno ohranil prednost pri sprejemu, vendar pod pogojem, da izpolnjuje vse predpisane pogoje in je v skladu z merili dosegel najmanj 90 odstotkov točk, ki so potrebne za vpis (90 odstotkov od spodnje meje).

K 12. členu (sprememba 17. člena)

Ta člen opredeljuje status dijaka, ki se ga pridobi z vpisom v redno izobražuje po izobraževalnem programu gimnazije.

V naslednjih odstavkih pa se omejuje status dijaka na čas trajanja izobraževalnega programa, v katerega je vpisan, s tem, da se status dijaka lahko podaljša za največ eno šolsko leto, in sicer zaradi ponavljanja letnika ali prestopa v drug izobraževalni program, če hkrati ne napreduje v višji letnik. Dijaku s posebnimi pravicami (dijak s posebnimi potrebami, dijak, ki se vzporedno izobražuje, perspektivni in vrhunski športnik, dijak, ki postane starš in dijak z izjemnimi socialnimi in družinskimi okoliščinami) pa se ta status lahko podaljša še za dve šolski leti. V tako določen skupni obseg trajanja izobraževanja se posamezniku vštevja vse izobraževanje v statusu dijaka v srednješolskem izobraževanju, tako izobraževanje po tem zakonu kot tudi izobraževanje po izobraževalnih programih na podlagi zakona, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.

Tako lahko dijak, ki posameznega letnika izobraževalnega programa ni uspešno zaključil, ponavlja letnik, če pred tem še ni ponavljal v kateremkoli programu nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega ali gimnazijskega izobraževanja. Za ponavljanje letnika se šteje tudi prestop v drug izobraževalni program, če dijak ob prestopu ne napreduje v višji letnik, saj je bil dve šolski leti v istem letniku.

Posameznik, ki izčrpa pravico v rednem izobraževanju, lahko nadaljuje izobraževanje v izrednem izobraževanju.

V programu maturitetni tečaj se lahko dijak redno izobražuje, če še ni izčrpal pravice iz skupnega obsega trajanja izobraževanja, vendar največ eno leto.

Z dopolnitvijo v zadnjem odstavku tega člena pa se omejuje pravica do rednega izobraževanja po že zaključenem izobraževanju za pridobitev srednje izobrazbe v skladu s tem zakonom ali poklicne ali srednje strokovne izobrazbe v skladu z zakonom, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje. S tem se ne posega v pravico do izrednega izobraževanja.

K 13. členu (dodan nov 17.a člen)

Za 17. členom se doda nov 17.a člen, v katerem so opredeljene pravice in dolžnosti dijaka v času organiziranega izobraževalnega dela v šoli, in sicer pravica in dolžnost prisostvovanja pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole, način obveščanja in opravičevanja odsotnosti od pouka in razlogi zaradi katerih se dijaku lahko prepove prisotnost pri pouku. Ta vsebina je bila do sedaj urejena na ravni podzakonskega predpisa.

Ena temeljnih pravic in dolžnosti dijaka je, da prisostvuje pri pouku, kar pomeni, da je od pouka lahko odsoten le iz opravičenih razlogov.

S predlaganim členom je določeno, da je pravica in dolžnost do prisotnosti pri pouku lahko omejena le v primeru, če dijak s svojim ravnanjem ogroža življenje ali zdravje sebe oziroma drugih. Prav tako je omejeno trajanje prepovedi prisotnosti, in sicer najdlje do konca pouka tistega dne oziroma najdlje do zaključka postopka vzgojnega ukrepanja zaradi kršitev, za katere se dijaka lahko izključi iz šole.

S predlaganim členom je šoli dana možnost, da dijaku zaseže predmete, s katerimi dijak ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih.

K 14. členu (sprememba 18. člena)

Dosedanja rešitev je sicer omogočala vzporedno izobraževanje v kateremkoli srednješolskem programu, ki pa se v praksi ni nikoli izvajalo, saj je taka oblika izobraževanja možna le v glasbenem izobraževanju. Za te dijake se pouk in druge aktivnosti v glasbenih šolah večinoma izvajajo v popoldanskem času.

Zato se z dopolnitvijo tega člena ureja možnost vzporednega izobraževanja le v programu umetniške gimnazije glasbene in plesne smeri. Namen te rešitve je, da se dijaku, ki ni vpisan samo v program umetniške gimnazije, omogoči razvoj njegove glasbene in baletne nadarjenosti.

Dijak se lahko redno izobražuje v vzporednem izobraževalnem programu samo v času trajanja statusa dijaka v osnovnem programu, v katerega je vpisan, kar pomeni, da se mu status dijaka lahko podaljša kot dijaku s posebnimi pravicami v skladu s 17. členom tega zakona.

K 15. členu (sprememba 20. člena)

Predlagana sprememba omejuje ponavljanje v okviru celotnega srednješolskega izobraževanja, kar pomeni, da dijak, ki posameznega letnika izobraževalnega programa ni uspešno zaključil, lahko ponavlja letnik, če pred tem še ni ponavljal v gimnazijskem izobraževanju ali kateremkoli programu nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja. Za ponavljanje letnika se šteje tudi prestop v drug izobraževalni program, če dijak ob prestopu ne napreduje v višji letnik, saj je bil dve šolski leti v istem letniku.

Določeno je tudi, da ni mogoče ponavljati maturitetnega tečaja v okviru rednega izobraževanja.

Člen je dopolnjen z določilom, da dijak, ki ni opravil vseh obveznosti zaključnega letnika in dijak s posebnimi pravicami lahko opravlja manjkajoče obveznosti v izobraževalnem programu tudi z izpiti ali na drug način.

Dodana je rešitev za dijaka, ki bi moral ponavljati v izobraževalnem programu, ki ga šola ne izvaja več, javna veljavnost pa se mu še ni iztekla. Dijak lahko ponavlja le na drugi šoli, ki izobraževalni program še izvaja.

V primeru izteka izvajanja izobraževalnega programa dijak lahko ponavlja v izobraževalnem programu, ki je nadomestil iztekajočega. V tem primeru šola za dijaka pripravi osebni izobraževalni načrt.

K 16. členu (sprememba 21. člena)

Pogojno napredovanje je izjema od pravila za dijake s posebnimi pravicami. Dijaku, ki ni izpolnil obveznosti, ravnatelj šole izjemoma dovoli pogojno napredovanje v višji letnik (dijak ne ponavlja) in mu določi roke za izpolnitev manjkajočih obveznosti ter posledice neizpolnitve.

K 17. členu (sprememba 22. člena)

Namen predlagane dopolnitve v tej določbi je večja jasnost in odprava nepotrebne vsebine, ki ni več relevantna.

Tako dijaku zaključnega letnika lahko preneha status dijaka tudi pred iztekom 30 dni po zaključku šolskega leta, če se temu statusu odpove (npr. zaradi pridobitve statusa brezposelne osebe in posledično vpisa v evidenco brezposelnih oseb v skladu z zakonom, ki ureja trg dela). V naslednjih alinejah navedenega člena pa je opredeljeno prenehanje statusa zaradi izteka obdobja iz 17. člena, zaradi neizpolnitve pogojev napredovanja, zaradi izpisa in izključitve. Zadnja alineja pa je črtana, ker ni več relevantna v praksi.

K 18. členu (črtanje 23. člena)

Vsebina člena je prenesena v druge člene (17., 18., 20 in 25. člen)

K 19. členu (sprememba 24. člena)

Z dopolnitvijo 24. člena se določi obveznost šole, da pri določitvi obveznosti dijakom, ki so prekinili izobraževanje, za nadaljevanje izobraževanja upošteva predhodno pridobljeno znanje dijaka. Pri odločanju o pogojih za nadaljevanje izobraževanja poleg znanj, ki jih je dijak pridobil formalno in so dokazljiva z javnimi listinami, šola upošteva tudi neformalno pridobljena znanja, ki jih lahko ugotavlja z dokazilom, izpitom ali na druge načine. Z uveljavljanjem vseživljenjskega učenja je nujno uveljaviti tudi priznavanje neformalno pridobljenih znanj, ki jih lahko posamezniki izkazujejo na področju znanja tujih jezikov, informacijsko-komunikacijske tehnologije ali na katerem koli drugem področju, ki se ga lahko ovrednoti z izpitom ali na druge načine.

Izobraževalni programi se spreminjajo ali posodablajo, zato je potrebno urediti pravice dijakov, ki se izobražujejo v izobraževalnih programih, ki jim zaradi sprejema novih ali posodobljenih izobraževalnih programov poteče veljavnost. Zato je dijakom omogočeno, da svoje izobraževanje končajo po izobraževalnem programu, ki se je prenehal izvajati. Dijak ima pravico program končati v dveh letih po tem, ko je zadnja generacija dijakov v rednem izobraževanju obiskovala zaključni letnik tega izobraževalnega programa.

K 20. členu (sprememba 25. člena)

Dijak lahko prestopi v drug srednješolski izobraževalni program večkrat, če ob tem napreduje v višji letnik programa, v katerega prestopa. Če pa je pred tem že ponavljal letnik v prejšnjem programu, ne more prestopi v isti letnik programa, v katerega želi prestopiti, saj se v tem primeru šteje, da je bil dvakrat vpisan v isti letnik, čeprav v drugem izobraževalnem programu bodisi po tem zakonu ali po enem od izobraževalnih programov v skladu z zakonom, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.

Razširjena je tudi določba o priznavanju predhodno pridobljenega znanja in sicer bodisi formalno pridobljenega znanja, ki ga dijak lahko izkazuje z javno listino bodisi neformalno pridobljenega znanje, ki ga dijak lahko izkazuje z dokazilom, izpitom ali na drug način.

Črta se določilo, da si mora ravnatelj predhodno pridobiti mnenje učiteljskega zbora, ker ni potrebe po poseganju v njegovo avtonomijo odločanja in pridobivanja mnenj.

K 21. členu (črtan 26. člen)

Vsebina 26. člena se črta zaradi tega, ker ni predmet zakonske ureditve.

K 22. členu (sprememba 27. člena)

S spremembo tega člena zakona se izpostavi pomen vzgojnega delovanja šole. Šola s pravili uredi način doseganja in uresničevanja vzgojnih ciljev, način vzgojnega delovanja in izvajanja vzgojno-izobraževalnega dela šole v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi. S tem se postavi nov koncept urejanja vzgojnega delovanja oziroma vzgojnega ukrepanja šole. Z zakonom se določijo razlogi, zaradi katerih je dijak lahko izključen iz šole in postopek izključitve. To pomeni, da je izključitev iz šole možna le iz razlogov, navedenih v tem členu in po postopku, določenem v tem zakonu. Šola lahko s svojimi pravili določi še druge lažje kršitve dolžnosti dijaka in ukrepe zaradi teh kršitev.

Dijaka se lahko izključi iz šole le zaradi najtežjih kršitev, ki so opredeljene v tem členu. Izključitev je časovno omejena. Traja praviloma do konca šolskega leta, največ pa še v naslednjem šolskem letu. Lahko se izreče pogojno, tako da se izvršitev izključitve odloži največ za eno leto. Šola lahko prekliče pogojno izključitev, če dijak v pogojnem obdobju stori enako ali drugo kršitev, opredeljeno v tem členu. Uvedba postopka vzgojnega ukrepanja je časovno opredeljena. Postopek se uvede v šolskem letu, v katerem je bila kršitev storjena, in sicer najpozneje v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil. Za kršitev, ki ima znake kaznivega dejanja, pa se postopek lahko uvede kadar koli v času izobraževanja dijaka, in sicer v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil.

Črtana je podlaga za izdajo Pravidnika o šolskem redu (Uradni list RS, št. 97/06), katerega vsebina je urejena v tem zakonu.

K 23. členu (sprememba 29. člena)

V tem členu se podrobneje ureja bivanje v dijaškem domu, kar je bilo doslej urejeno v pravilniku, ki ureja bivanje v dijaških domovih. Pravico do bivanja in pravico do vključitve v dijaški dom ima dijak, ki se redno izobražuje. Za bivanje plačuje oskrbnino in z dijaškim domom sklene nastanitveno pogodbo, ki je z vidika medsebojnih pravic in dolžnosti velikega pomena. Kot novost so določena merila za izbiro kandidatov pri vpisu v dijaški dom. Določene so tudi dolžnosti in pravice dijaka ob izselitvi in izključitvi iz dijaškega doma ter opredeljen način zagotavljanja dijakove zasebnosti. Za ostale vsebine bivanja v dijaškem domu se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, pogoji bivanja v dijaškem domu in način plačevanja oskrbnine ter pravice in dolžnosti drugih oseb, ki bivajo v dijaškem domu, pa se lahko uredijo v internem aktu dijaškega doma.

K 24. členu (sprememba 30. člena)

S tem členom se odpravlja starostna omejitev za izredno izobraževanje in opredeljuje status udeleženca izrednega izobraževanja. Dodano je določilo o plačevanju stroškov izobraževanja udeležencev izrednega izobraževanja.

S spremembo besedila se jasno določi, da se prilagajanje izobraževanja nanaša na udeleženca izrednega izobraževanja. Določeno je tudi, katerih določb zakona se ne uporablja v izrednem izobraževanju, ker se nanašajo izključno na redno izobraževanje.

K 25. členu (sprememba 36. člena)

S spremembo tega člena se natančneje ureja prilagajanje obveznosti iz izobraževalnega programa, pri čemer mora šola dijaku, ki se vzporedno izobražuje in dijaku, ki je pogosto ali daljši čas odsoten zaradi zdravstvenih razlogov prilagoditi opravljanje obveznosti.

Na enak način šola lahko prilagodi izvedbo pouka tudi nadarjenemu dijaku, perspektivnemu in vrhunskemu športniku, dijaku, ki se pripravlja na mednarodna tekmovanja v znanju ali na druge mednarodne izobraževalne in kulturne prireditve ter izmenjave, dijaku, ki se udeleži drugih športnih in kulturnih dejavnosti, dijaku, ki prihaja iz tujine ali iz drugih utemeljenih razlogov.

Tudi dijaku s posebnimi potrebami se lahko poleg prilagoditev, ki izhajajo iz njegove odločbe o usmeritvi, še dodatno prilagodi opravljanje obveznosti.

Dijakom, ki jih opredeljuje ta člen, se prilagoditve uredijo z osebnim izobraževalnim načrtom. Z dopolnitvijo je podana podlaga, da podrobnejša pravila o načinu prilagoditve opravljanja obveznosti iz izobraževalnega programa določi minister, kar do sedaj ni bilo predvideno.

K 26. členu (dopolnitev 37. člena)

37. člen o preverjanju in ocenjevanju znanja se v skladu s sodobnimi koncepti vseživljenjskega učenja dopolni s priznavanjem ne le formalnega, temveč tudi neformalnega izobraževanja. Posamezniki lahko pridobivajo znanja in spretnosti tudi izven formalnih oblik izobraževanj, predvsem na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij ali tujih jezikov. Priznavanje neformalno pridobljenega znanja omogoča posameznikom, da uveljavljajo znanja, ki so pridobljena skozi neformalne oblike izobraževanja, kar lahko dokažejo z listinami o opravljenih neformalnih izobraževanjih in usposabljanjih, izpitom ali na druge načine (praktični nastop, izdelek, demonstracija,...).

Minister s podzakonskim predpisom podrobneje uredi način in postopek potrjevanja neformalno pridobljenega znanja.

K 27. členu (sprememba 41.a člena)

S to spremembo se jasneje opredelijo vrste vlog, s katerimi lahko dijak oziroma kandidat za vpis uveljavlja pravice v zvezi z izobraževanjem, določene s tem zakonom, in sicer lahko poda vlogo za uveljavitev pravic, zahtevo za varstvo teh pravic, če meni, da so mu pravice kršene oziroma pritožbo zoper pisni sklep.

Če dijak meni, da odločitev v zvezi z uveljavitvijo oziroma varstvom pravic ni bila skladna z zakonom ima pravico dati pobudo za uvedbo inšpekcijskega postopka.

K 28. členu (sprememba 41.b člena)

V spremenjenem 41. b členu so natančneje opredeljeni organi, ki odločajo o vlogah in o pritožbah dijakov v zvezi z uresničevanjem in varstvom njihovih pravic, ki so sedaj urejene na ravni podzakonskih predpisov. Opredeljeni so organi odločanja na prvi in drugi stopnji ter način odločanja teh organov.

K 29. členu (sprememba 41.c člena)

Redakcijski popravek, in sicer, spremeni se ime komisije zaradi uskladitve z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju.

K 30. členu (sprememba 41.č člena)

S spremenjenim 41.č členom mora ravnatelj o datumu ponovne ocenitve dijaka obvestiti najmanj en delovni dan pred izpitom.

K 31. členu (sprememba 41.d člena)

V 41.d členu, ki določa pravila in načela ter roke odločanja o uresničevanju in varstvu pravic dijakov v šoli oziroma dijaškem domu, je nekoliko natančneje opredeljen način uresničevanja pravic oziroma varstva pravic dijakov.

K 32. členu (nov dodani 41.e člen)

V dodanem novem 41. e členu se podrobneje ureja način obveščanja in vročanja sklepov oziroma drugih listin, izdanih na podlagi tega zakona, dijaku in staršem. V tem zakonu je določeno pravilo, da se vročitve praviloma opravi v šoli, na način, da se sklepi in listine osebno izročijo dijaku ali staršem.

Če ni bilo možno opraviti osebne vročitve v šoli, se sklep se pošlje s pošto pošiljko za osebno vročitev, kar pomeni, da mora šola dokazno vročiti sklep, kar pomeni, da če naslovnik ne prevzame pošiljke, se šteje, da je bila vročena v petnajsti dan po prejemu obvestila o prispeli poštni pošiljki. Vročanje drugih listin, izdanih na podlagi tega zakona, ki jih ni bilo mogoče vročiti na šoli, pa se izvede po pošti s priporočeno pošiljko.

K 33. členu (sprememba 42. člena)

V 42. členu se evidenca dopolni z manjkajočim podatkom o enotni matični številki občana zaradi usklajevanja podatkov z drugimi evidencami (CRP in podobno).

K 34. členu (dopolnitev 43. člena)

Za izvajanje zakona bodo šole ob prijavi kandidata za vpis morale ugotavljati ali le-ta ni predhodno že izkoristil pravice do izobraževanja v statusu dijaka v smislu skupnega števila let. Za ta namen bodo imele vpogled v vse uradne evidence, iz katerih je podatek o predhodnem izobraževanju razviden, pretežno so to:

- Centralna evidenca udeležencev izobraževanja, v kateri bodo preverile kandidatovo predhodno izobraževanje v statusu dijaka ali študenta višje strokovne šole, in sicer od njene vzpostavitve dalje;
- evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji (e-VŠ), v kateri bodo ugotavljale, ali je imel kandidat že status študenta oziroma ali je celo diplomiral;
- evidenc Državnega izpitnega centra, v katerih bodo ugotavljale, ali je kandidat kadarkoli od začetka izvajanja splošne in poklicne mature ter zaključnega izpita, le-te že opravljal.

K 35. členu (sprememba 46.a člena)

V 46.a členu so globe za opredeljene prekrške namesto v tolaških zneskih izražene v evrih.

Na novo se opredelijo prekrški, ki se jih sankcionira z globo, in sicer se z globo sankcionira:

- kršitev vpisnega postopka, če se ta ne izvede v skladu z določbami tega zakona in izobraževalnega programa ter podzakonskega predpisa, ki ureja vpisni postopek,
- kršitev meril, ki so prav tako določena v podzakonskem aktu,
- podaljšanje statusa dijaka, ki se ne izvede v skladu z določbami tega zakona (ne upošteva razloge za podaljšanje in trajanje),
- neutemeljena izključitev dijaka oziroma se sankcionira neupoštevanje določb tega zakona pri odločanju o razlogih za izključitev,
- če šola ne izda dijaku predpisane javne listine o uspehu na predpisan način in v predpisanih rokih,
- če šola ne pripravi oziroma ne izvaja osebnega izobraževalnega načrta, ki ga mora pripraviti v skladu z določbami tega zakona in podzakonskega akta za dijaka.

Dodana je tudi določba, ki prekrškovni organ pooblašča, da v hitrem postopku lahko izreče globo tudi v znesku, ki je višji od najnižje, predpisane za kršitev predpisov, ki so kompleksni in vsebujejo več določb, kot so določbe v zvezi z vpisnim postopkom in pripravo ter izvajanjem osebnega izobraževalnega načrta.

Prehodne določbe

K 36. členu (nadaljevanje postopkov po uveljavitvi zakona)

Po tej prehodni določbi se postopki uresničevanja in varstva pravic dijakov v zvezi z vzgojnim ukrepanjem, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, dokončajo po predpisih, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona, razen če so v nasprotju s tem zakonom.

K 37. členu (uskladitev internih aktov)

Ta prehodna določba nalaga šoli oziroma dijaškemu domu uskladitev internih aktov s tem zakonom do začetka uporabe tega zakona. To pomeni, da mora šola oziroma dijaški dom uskladiti interne akte s tem zakonom do začetka šolskega leta 2018/2019.

K 38. členu (uskladitev podzakonskih predpisov)

Podzakonski predpisi iz 4., 15., 16., 29. in 42. člena zakona se uskladijo s tem zakonom do objave razpisa za vpis v srednješolsko izobraževanje za šolsko leto 2018/2019.

Podzakonski predpisi iz 36. in 37. člena zakona se uskladijo s tem zakonom v letu dni po uveljavitvi tega zakona. Podzakonski akt iz prvega odstavka 6. člena tega zakona izda pristojni strokovni svet v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

K 39. členu (uveljavljanje pravic iz statusa)

S to določbo se določa uveljavljanje pravic iz statusa dijaka v smislu določanja skupnega obsega trajanja teh pravic za dijake, ki so ob uveljavitvi tega zakona že v procesu rednega in neprekinjenega izobraževanja. Dijak, ki je bil v letu pred uveljavitvijo tega zakona že vpisan v srednješolsko izobraževanje in z njim neprekinjeno nadaljuje po uveljavitvi tega zakona, ima pravico dokončati izobraževanje v statusu dijaka v skladu s tem zakonom. Za ta namen ima na voljo toliko let, kolikor mu še manjka letnikov do zaključka izobraževalnega programa, v katerega je vpisan. Do ponavljanja pa ima pravico le, če pred uveljavitvijo tega zakona še ni ponavljal ali prestopil v drug izobraževalni program in pri tem ni napredoval v višji letnik.

Za osebo, ki ob uveljavitvi tega zakona nima statusa dijaka, veljajo določbe tega zakona v celoti. Oseba, ki je pred šolskim letom 2017/2018 prekinila s srednješolskim izobraževanjem, se ob upoštevanju določbe o trajanju izobraževanja v statusu dijaka iz 17. člena tega zakona, lahko izobražuje v statusu dijaka samo še toliko let, kolikor jih še ni koristila pred uveljavitvijo tega zakona. Do ponavljanja pa ima pravico le, če pred uveljavitvijo tega zakona še ni ponavljala ali prestopila v drug izobraževalni program in pri tem ni napredovala v višji letnik. Tudi za osebo, ki je pred šolskim letom 2017/2018 že uspešno zaključila srednješolski izobraževalni program, velja določba 17. člena tega zakona, ki določa, da se lahko vpiše samo v srednješolski izobraževalni program, ki nima istega vpisnega pogoja, določenega za vpis v srednješolski izobraževalni program, ki ga je že zaključila. Enako velja za osebe, ki so si pridobile srednješolsko izobrazbo v tujini.

K 40. členu (začetek uveljavitve in uporabe zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2018, razen določb 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 20., 23. in 30. člena tega zakona, ki se začnejo uporabljati z uveljavitvijo tega zakona, razen določbe 34. člena tega zakona, ki se začne uporabljati z objavo razpisa za vpis v šolsko leto 2018/2019.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja izobraževanje v splošnih in strokovnih gimnazijah, ki omogoča po opravljeni maturi nadaljevanje izobraževanja v visokem šolstvu.

Strokovne gimnazije izvajajo poleg splošnih tudi strokovne izbirne maturitetne predmete.

2. člen (cilji)

Splošna in strokovna gimnazija (v nadaljnjem besedilu: gimnazija) ima nalogo, da:

- na mednarodno primerljivi ravni posreduje znanje, potrebno za nadaljevanje izobraževanja v visokem šolstvu,
- razvija samostojno kritično presojanje in odgovorno ravnanje,
- posreduje znanje o slovenskem jeziku in književnosti, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi o italijanskem oziroma madžarskem jeziku in književnosti, ter razvija sposobnost za razumevanje in sporočanje v knjižnem jeziku,
- vzpodbuja zavest o integriteti posameznika,
- razvija zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenja o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgaja za odgovorno varovanje svobode, za strpno, miroljubno sožitje in spoštovanje soljudi,
- razvija in ohranja lastno kulturno tradicijo in seznanja z drugimi kulturami in civilizacijami,
- vzgaja za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- razvija pripravljenost za vzpostavljanje svobodne, demokratične in socialno pravične države,
- vzbuja zavest odgovornosti za naravno okolje in lastno zdravje,
- razvija zavest o pravicah in odgovornostih človeka in državljana,
- razvija nadarjenosti in usposablja za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- omogoča izbiro poklica.

4. člen (matura)

Matura se opravlja po uspešno končanem četrtem letniku gimnazije oziroma po končanem maturitetnem tečaju v skladu z zakonom o maturi.

Gimnazije lahko v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), izvajajo mednarodno maturo, ki je enakovredna maturi po tem zakonu.

7. člen (status)

Za izvajanje izobraževalnega programa gimnazije se praviloma organizira vzgojno-izobraževalni zavod ali organizacijska enota vzgojno-izobraževalnega zavoda.

9. člen (izobraževanje pod enakimi pogoji)

Državljeni Republike Slovenije in državljani drugih držav, članic Evropske unije imajo pravico do izobraževanja v gimnazijah pod enakimi pogoji.

Slovenci brez slovenskega državljanstva se lahko izobražujejo v gimnazijah pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

Slovenci brez slovenskega državljanstva po tem zakonu so potomci staršev slovenske narodnosti do tretjega kolena v ravni črti.

Tuji državljani se lahko izobražujejo v gimnazijah pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije, kadar se izobražujejo po načelu vzajemnosti.

Podrobnejše pogoje v zvezi z obsegom financiranja in načinom izobraževanja oseb iz drugega in četrtega odstavka tega člena ter tujcev določi minister v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja financiranje srednješolskega izobraževanja.

10. člen (izobraževanje dijakov s posebnimi potrebami)

Vzgoja in izobraževanje dijakov s posebnimi potrebami se v gimnazijah organizira in izvaja v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

11. člen (vpis)

V gimnazijo se lahko vpiše, kdor je zaključil osnovnošolsko izobraževanje.

Z izobraževalnim programom se kot pogoj za vpis lahko določijo:

- znanje iz klasičnih oziroma tujih jezikov, ki so izbirni predmeti osnovnošolskega izobraževanja in
- preizkus nadarjenosti ali športni dosežki.

15. člen (merila za izbiro)

Merila za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v gimnazijo določi na predlog pristojnega strokovnega sveta minister.

Merila se javno objavijo najpozneje dan pred začetkom šolskega leta, v katerem lahko kandidati začnejo izpolnjevati pogoje za doseganje predpisanih meril.

Pri izbiri kandidatov za vpis v začetni letnik gimnazije se upoštevajo njihovi učni uspehi v predhodnem izobraževanju, kot dodatno merilo pa se lahko upoštevajo tudi na drug način izkazana znanja in spretnosti, ki so pomembne za uspešno nadaljnje izobraževanje. Za vpis v maturitetni tečaj se upoštevajo učni uspehi pri predhodnem izobraževanju.

Kandidata s posebnimi potrebami, ki se vključuje v izobraževanje v skladu z odločbo o usmeritvi, gimnazija z omejitvijo vpisa sprejme ne glede na merila iz prejšnjega odstavka.

17. člen (status dijaka)

Kdor se vpiše v gimnazijo oziroma v maturitetni tečaj, je dijak.

18. člen (vzporedno izobraževanje)

Dijak ima pravico, da se hkrati izobražuje v več šolah oziroma po več izobraževalnih programih.

Če se dijak izobražuje v več šolah, šole z dogovorom določijo, kako dijak izpolnjuje svoje obveznosti na posamezni šoli.

Dijakom, ki se vzporedno izobražujejo, perspektivnim in vrhunskim športnikom in dijakom, ki se pripravljajo na mednarodna tekmovanja v znanju, se lahko prilagodi opravljanje obveznosti iz izobraževalnega programa na način, ki ga določi minister.

20. člen (ponavljanje)

Dijak, ki do konca šolskega leta ni opravil obveznosti iz izobraževalnega programa, lahko enkrat ponavlja letnik v istem izobraževalnem programu.

Dijak zaključnega letnika, ki do konca šolskega leta ni opravil obveznosti iz tega letnika, lahko manjkajoče obveznosti opravi tudi z opravljanjem izpitov.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena ima dijak s posebnimi potrebami in dijak iz 18. člena tega zakona ter dijak, ki zaradi starševstva, izjemnih socialnih in družinskih okoliščin ali zaradi bolezni in drugih utemeljenih razlogov ni izpolnil obveznosti iz izobraževalnega programa, pravico večkrat obiskovati isti letnik.

21. člen (pogojno napredovanje)

Ravnatelj šole lahko odloči, da dijak, ki zaradi bolezni ali drugih opravičljivih razlogov iz tretjega odstavka 20. člena ni izpolnil obveznosti iz izobraževalnega programa, napreduje v naslednji letnik in mu določi pogoje, ki jih mora izpolniti.

22. člen (prenehanje statusa dijaka)

Status dijaka preneha:

- za dijaka zaključnega letnika 30 dni po izteku šolskega leta,
- če se med izobraževanjem ne vpiše v naslednji letnik v predpisanih rokih,
- če se izpiše,
- če je bil izključen in
- če je sklenil delovno razmerje ali je pridobil status zasebnika ali samostojnega podjetnika.

23. člen (podaljšanje statusa dijaka)

Dijakom iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona se status dijaka lahko podaljša, vendar največ za dve leti.

O tem odloči ravnatelj šole.

24. člen (prekinitev izobraževanja)

Dijaku, ki je za več kot dve leti prekinil izobraževanje, ravnatelj določi pogoje za nadaljevanje in dokončanje izobraževanja, če se je izobraževalni program bistveno spremenil.

25. člen (prestop)

Dijak ima med izobraževanjem pravico prestopiti v drugo šolo. Ravnatelj šole, v katero želi dijak prestopiti, določi, katere obveznosti mora opraviti, da bi lahko nadaljeval izobraževanje, in roke, v katerih mora te obveznosti izpolniti. Pred odločitvijo si mora ravnatelj pridobiti mnenje učiteljskega zbora.

26. člen (pohvale in nagrade)

Šola določi merila in postopek za podeljevanje pohval, nagrad in drugih priznanj dijakom.

27. člen (ukrepi za kršitev)

Za kršitev dolžnosti in za neizpolnjevanje obveznosti se po določbah tega zakona in splošnih aktih šole dijaku lahko izrečejo naslednji vzgojni ukrepi: opomin, ukor in izključitev iz šole.

Dijaku se lahko namesto vzgojnih ukrepov iz prejšnjega odstavka določijo tudi drugi alternativni ukrepi (npr. pobotanje oziroma poravnava spora, poprava škodljivih posledic njegovega ravnanja, izvršitev nekega neobveznega dobrega dela oziroma naloge, opravljanje nalog in obveznosti izven načrtovanega časa) pod pogojem, da dijak s tem soglaša.

Izključitev iz šole se lahko izreče za najtežje kršitve dolžnosti oziroma za ponavljajoče neizpolnjevanje obveznosti, vendar največ za dve leti.

Podrobnejše določbe o odgovornostih dijakov, o postopku in načinu izrekanju vzgojnih ukrepov, o šolskem redu predpiše minister.

29. člen (bivanje v dijaškem domu)

Kdor ima status dijaka in izpolnjuje druge predpisane pogoje, ima pravico bivanja v dijaškem domu.

Pogoje in merila ter postopek sprejema v dijaški dom določi minister.

Določbe 26., 27., 41.a, 41.b, 41.c, 41.č in 41.d člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi v dijaških domovih.

30. člen (odrasli)

Kdor je zaposlen ali ima status brezposelnega ali mu preneha status dijaka ali je starejši od 18 let, se lahko izobražuje kot odrasli, tako da se mu prilagodijo organizacija in trajanje izobraževanja, preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje in časovna razporeditev pouka.

Za osebe, ki se izobražujejo kot odrasli, se glede statusa, pravic in dolžnosti ter vodenja dokumentacije in evidenc uporablja zakon, ki ureja izobraževanje odraslih.

36. člen (prilagajanje izvajanja izobraževalnih programov)

Šola posebej nadarjenim dijakom in drugim dijakom s posebnimi potrebami prilagodi izvajanje in trajanje izobraževalnega programa.

Šola tem dijakom v skladu z normativi in standardi zagotavlja dodatno pomoč, organizira oddelke z manjšim številom dijakov in jim zagotavlja uporabo potrebne dodatne opreme in učnega gradiva.

37. člen (preverjanje in ocenjevanje)

S preverjanjem in ocenjevanjem znanja se ugotavlja uspešnost dijakov pri doseganju standardov znanj, določenih s katalogi, oziroma izpolnjevanje obveznosti, določenih z izobraževalnim programom.

41.a člen (varstvo pravic dijaka)

Če dijak ali kandidat za vpis v šolo (v nadaljnjem besedilu: dijak) ali njegov zakoniti zastopnik meni, da so kršene njegove pravice v zvezi z izobraževanjem, lahko pisno zahteva, da pristojni organ šole kršitev odpravi oziroma izpolni svoje obveznosti.

41.b člen (pristojni organi)

O uresničevanju pravic in obveznosti dijaka odločajo strokovni organi šole v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

O pritožbi v zvezi s pridobitvijo oziroma izgubo statusa dijaka odloča svet šole, o vseh drugih pritožbah pa pritožbena komisija.

Pritožbena organa odločata na svojih sejah z večino glasov vseh članov s tajnim glasovanjem. Način odločanja pritožbenih organov se podrobneje uredi s poslovnikom, ki ga sprejme svet šole.

Učitelji, ki so člani sveta šole, se izločijo iz odločanja organa prve stopnje, tako da se njihovi glasovi ne štejejo pri ugotavljanju izida glasovanja.

Odločitev pritožbene komisije oziroma sveta šole je dokončna.

Zoper odločitev sveta šole je možno sprožiti upravni spor.

41.c člen (pritožbena komisija)

Pritožbena komisija ima tri člane, od katerih vsaj eden ni strokovni delavec te šole. Člane in predsednika pritožbene komisije ter njihove namestnike imenuje svet šole na predlog ravnatelja.

Mandat pritožbene komisije traja eno leto, od 1. oktobra do 30. septembra naslednjega leta. Ista oseba je lahko imenovana za člana pritožbene komisije večkrat.

Če je član pritožbene komisije odločal o isti zadevi na prvi stopnji, ga je treba v postopku varstva pravic pred pritožbeno komisijo izločiti. O izločitvi člana odloči predsednik pritožbene komisije, o izločitvi predsednika pritožbene komisije pa svet šole.

41.č člen (ugovor na oceno)

Dijak lahko v treh dneh po prejemu letnega spričevala predloži ravnatelju šole ugovor zoper oceno. Ravnatelj mora v treh dneh imenovati komisijo, ki najpozneje v treh dneh ponovno oceni znanje dijaka. V komisijo mora imenovati vsaj enega člana, ki ni zaposlen v tej šoli.

Odločitev ravnatelja in ocena komisije sta dokončni.

41.d člen (postopek odločanja)

Dijak lahko poda zahtevo za varstvo pravic v osmih dneh od dneva, ko je zvedel za kršitev, razen če je za posamezne primere na podlagi tega zakona določen drug rok. Zahtevo za varstvo pravic dijak ali njegov zakoniti oziroma pooblaščen zastopnik poda na zapisnik pri ravnatelju. Zahtevo za varstvo pravic se lahko pošlje tudi po pošti ali po elektronskih sredstvih komuniciranja.

Roki za odločanje o zahtevi za varstvo pravic dijaka se določijo v izvršilnih predpisih, v katerih se podrobneje urejajo posamezni postopki v zvezi z izobraževanjem, vendar morajo ti roki zagotoviti nemoteno uresničevanje pravic in obveznosti dijaka v izobraževalnem procesu.

Ravnatelj mora najpozneje naslednji dan izročiti zahtevo za varstvo pravic in druge podatke, potrebne za odločanje, organu, ki je pristojen za odločanje o njej, če za to ni sam pristojen.

V postopku odločanja o dijakovi zahtevi oziroma pravicah in obveznostih mora pristojni organ:

- dijaku pomagati, da čim lažje in hitreje uveljavi svojo pravico,
- uporabiti tisti ukrep, ki je za dijaka ugodnejši, če se z njim doseže zakonit namen;
- skrbeti za to, da dijakovo nepoznavanje predpisov ni v škodo pravic, ki mu gredo po zakonu;
- ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločanje;
- preden odloči o zahtevi, dijaku dati možnost, da pojasni vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za odločanje;
- postopek voditi hitro, v rokih, ki omogočajo dijaku uresničevanje njegovih pravic in obveznosti v zvezi z izobraževanjem;
- kadar koli popraviti očitne računske in druge napake v zvezi z uresničevanjem pravic dijaka v šolski dokumentaciji ali v izdanih sklepih oziroma šolskih listinah.

Pristojni organ o zahtevi za varstvo pravic dijaku izda pisni sklep, ki vsebuje izrek odločitve, obrazložitev in pravni pouk. Sklep se vroči dijaku, njegovemu zakonitemu zastopniku ali njegovemu pooblaščenemu zastopniku.

Odločitev se lahko izvrši z dnem dokončnosti sklepa.

42. člen (seznam evidenc z osebnimi podatki)

Gimnazije vodijo naslednje evidences z osebnimi podatki dijakov:

1. evidenco prijavljenih kandidatov za vpis,
2. evidenco vpisanih ter evidenco vpisanih po letnikih, oddelkih in skupinah v redovalnicah,
3. osebni list, ki se vodi za vsakega dijaka od vpisa do končanja izobraževanja oziroma do izpisa,
4. matično knjigo, ki obsega splošne podatke o vpisanih, o poteku njihovega izobraževanja od vpisa do dokončanja izobraževanja oziroma do izpisa,
5. evidenco podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih,
6. zapisnike sej šolske maturitetne komisije,
7. zapisnike o maturi,
8. poročilo o maturi,
9. zapisnike o izpiti, ki obsegajo prijavo k izpitu, potek izpita in doseženo oceno,
10. evidenco o dijakih, ki jih obravnava svetovalna služba,
11. evidenco odraslih, ki se izobražujejo, in evidenco odraslih, ki opravljajo izpite,
12. evidenco o preverjanju in ocenjevanju znanja,
13. evidenco izdanih dokumentov o končanem izobraževanju.

Dijaški domovi vodijo evidenco in dokumentacijo iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena in podatke o premoženjskem stanju za tiste dijake, ki pri plačilu oskrbnine uveljavljajo olajšavo.

Evidences iz 1. do 4., 6. do 9. ter 11. do 13. točke prvega odstavka tega člena obsegajo: ime in priimek dijaka, spol, datum, kraj, občino in državo rojstva, prebivališče in predhodno pridobljeno izobrazbo.

Evidenca iz 3. točke prvega odstavka tega člena poleg podatkov iz prejšnjega odstavka obsega še: podatke o splošnem učnem uspehu, o opravljenih izpiti, o napredovanju in dokončanju izobraževanja.

Evidenca podatkov iz 5. točke prvega odstavka tega člena poleg podatkov iz tretjega odstavka tega člena obsega še podatke o: gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih dijaka, ki se nanašajo na telesno višino, voluminoznost telesa, hitrost alternativnih gibov, eksplozivno moč, koordinacijo gibanja telesa, fizično vzdržljivost trupa, gibljivost, mišično vzdržljivost ramenskega obroča in rok, sprintersko hitrost in vzdržljivost v submaksimalnem kontinuiranem naprežanju.

Podatki iz prejšnjega odstavka se lahko zbirajo s soglasjem dijaka.

Evidenca iz 10. točke prvega odstavka tega člena poleg podatkov iz tretjega odstavka tega člena obsega še:

- družinsko in socialno anamnezo,
- razvojno anamnezo,
- diagnostične postopke,
- postopke strokovne pomoči,
- strokovna mnenja drugih inštitucij: centrov za socialno delo, zdravstvenih inštitucij, svetovalnih centrov oziroma vzgojnih posvetovalnic.

Osebnostne podatke iz 10. točke prvega odstavka tega člena lahko svetovalna služba zbira v soglasju z dijakom, starši oziroma skrbniki dijakov. Če je dijak v družini ogrožen in ga je treba zavarovati, zadostuje soglasje dijaka.

Svetovalni delavci so dolžni podatke iz 10. točke prvega odstavka tega člena varovati kot poklicno skrivnost. Te podatke so kot poklicno skrivnost dolžni varovati tudi drugi strokovni delavci, ki so jim podatki posredovani zaradi narave njihovega dela.

Podrobnejše določbe o načinu zbiranja podatkov in vodenju evidenc in dokumentacije iz tega člena določi minister.

43. člen (uporaba evidenc)

Osebni podatki dijakov iz evidenc iz prejšnjega člena se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo in posredujejo za potrebe gimnazij, ministrstva, pristojnega za šolstvo, v drugih primerih pa le v skladu s posebnimi predpisi.

Pri izdelavi statističnih in drugih analiz se smejo osebni podatki uporabiti in objaviti tako, da identiteta dijaka ni razvidna.

46.a člen (prekrški)

Z globo od 300.000 do 1.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek šola in s 30.000 tolarjev odgovorna oseba šole, če:

- ne upošteva soglasja ministra o obsegu vpisa (13. in 14. člen);
- ne upošteva predpisanih meril za izbiro kandidatov pri omejitvi vpisa (15. člen);
- brez utemeljenih razlogov onemogoči navzočnost in sodelovanje dijaka pri vseh organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela v šoli;
- dijaku ne izda predpisane šolske javne listine o uspehu.

Z globo 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek šola in z 20.000 tolarjev odgovorna oseba šole, če dijakov ne seznanijo z dokumenti in podatki v zvezi z organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega dela, ki so nujni za nemoten potek vzgoje in izobraževanja oziroma uresničevanje pravic in obveznosti dijakov v izobraževanju.